

„Minden gondolatunk,
minden tervünk azt célozza:
hogy lehetne benneteket vidámabbá,
életrevalóbbá, műveltebbé,
derekabbá tenni.”
(Karácsony Sándor)

Bevezetés helyett

Csomós József

KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS ÉS IFJÚSÁGI MISSZIÓ MA

Ennek a kötetnek nem titkolt célja az, hogy egyetemünk hallgatóinak olyan gyakorlati tudást és ismeretanyagot biztosítson egy-egy konkrét témában, aminek segítségével a hallgatók azon túl, hogy kedvet kapnak a további kutatáshoz, kézzelfogható, gyakorlati cselekvési terveket is össze tudjanak állítani saját maguk és közösségük számára. „Áldott az férfi, aki az Úrban bíz”,¹ és az is, akinek a szakterülete valami olyat hoz fel a teológia mély és gyönyörű „bányáiból”, amelynek a feltárásához csak ő ért, vagy – a kincsesbánya képénél maradván – csak neki és keveseknek van rá bányászati engedélye.

Sajnos vagy nem sajnós, amikor én arra vállalkozom, hogy gyakorlati szempontokat is adjak a fiatalok közötti ifjúsági misszió és közösségépítés „kivitelezéséhez”, akkor egy olyan területre merészkedem, ahol sokan azt hiszik, hogy van bányászati engedélyük, miközben nincs, vagy olyan régen adták ki, hogy talán értelme lenne azt megújítani. Ez a tanulmány ilyen „megújító” szándékkal íródott, olyan impulzusokat szeretne adni a gyülekezeti és intézményi ifjúsági munka és közösségépítés területén dolgozóknak vagy az oda merészkedőknek, amelyekkel el lehet kezdeni egy ifjúsági csoport összefogását és Krisztushoz „szeretgetését”.

Valójában misszióról beszélni és azon belül az ifjúsági misszióról eszmét cserélni egyházunkban olyan, mintha a lecsófőzésről kezdenénk el valamiféle észszerű diskurzust

¹ Jer 17,7.

folytatni. Bár maga a folyamat mindenkinek „egyéni recept” és „titkos összetevők” alapján zajlik, egy ponton túl ez az egyéni ízlés és módszertan kizár minden nagyobb ívű és mindent átfogó missziós koncepciót.² Arról nem is beszélve, hogy egyházunk egyik fő jelmondata az, hogy a bevált recepten nem változtatunk, csak a „beválás” mérőfoka nem az, hogy ízlett-e vagy megették-e, netalán hányan ették meg, hanem egyedül az, hogy mi ezt megfőztük.

Meggyőződésem szerint a másik nehezítő tényező az egyéni értelmezéseken és bevált recepteken túl – és ebben azt gondolom, egyetértünk azokkal, akik a jelen magyar református valóságában ifjúsági munkát végeznek –, hogy a fiatalokkal történő foglalkozás semmilyen formában nem prioritás az egyház életében. Valójában ebben az egyház világi, ne adj Isten, politikai mintákat másol: akkor vagy hasznos tagja a társadalomnak, ha termelsz és fogyasztasz. Tehát ameddig nem vagy nagykorú kereső és költő része a magyar társadalomnak, addig, ha törődünk is veled, csak azért tesszük, hogy majd ha nagy leszel, és pénzed is lesz, akkor dolgozz és költ. Természetesen ebben is vannak kivételek, hiszen vannak országszerte és a tiszáninneni kerületben is olyan lelkes szakemberek, akik időt, energiát és pénzt nem kímélve próbálják összefogni egy-egy terület fiataljait.³ De nagy általánosságban mégiscsak azt látjuk, hogy a fiatalokkal foglalkozás országszerte egy-két lelkes ember hóbortja csupán, külön hangsúlyozva, hogy vannak olyan gyülekezetek és egyházmegyék, ahol a vezetői bölcsesség felismerte ennek az ügynek a fontosságát,⁴ és mindent megtesz, hogy a fiatalok között is kiemelt missziói folyamatok induljanak el.

Missziós dilemmák

Az elmúlt hetekben megint abban a megtiszteltetésben volt részem, hogy elhívtak előadást tartani nem a fiatalokról, hanem a fiataloknak. Valójában ezt – azon túl, hogy

2 A probléma érzékeltetésére és megértésére Vánca István mesteri jellemzése is segítségünkre lehet. „A lecsófőzés nem egyszerűen valamifajta táplálék előállítására irányuló cselekvéssorozat – vélekedik a másnaposság által sújtott egyed –, hanem az individuum alapvető egzisztenciális problémájának egyszeri és megismételhetetlen újrafogalmazása, amit Nietzsche és Kierkegaard szenvedéllyel (leidenschaftlich) történő gondolkodásnak nevez. Más megközelítésben viszont tragikus tett, amelyben a világszellem önön létezésének tudatára ébredvén, a magyarságot egyesítő és egyszersmind megosztó princípiumként azonosítja önmagát.” VÁNCSA István: *Ezeregy+ recept*, Budapest, Libri Kiadó, 2016, 462.

3 Az egervölgyi és a zempléni egyházmegyében nemcsak a küzdelem látható, hanem az eredmény is, kisebb-nagyobb szakembercsoportok rendszerszerű összefogása látványos eredményeket hozhat. Ugyanakkor látva a másik két egyházmegye sajátosságait, rengeteg kérdés és dilemma merül fel mind a módszerek, mind az eredmények tekintetében. Hiszen Abaújban az ifjúsági munka és a cigánypasztoráció kérdése egyre szorosabban összefügg, és itt már a szakember és a módszertan kérdése túlmutat a megszokott ifjúságmissziós koncepciókon. Borsod-Gömör pedig méreténél fogva – nemcsak a vármegyeszékhely miatt – kerül nehéz helyzetbe az ifjúsági missziós kérdések kapcsán, habár az is tagadhatatlan, hogy egy nem transzparens missziós koncepción belül nem lehet jó részkoncepciókat gyártani.

4 A *Reformátusok Lapja* 2024/38. számában a Gaál Sándor esperessel készült interjúban olvashatunk olyan egyházmegyei kezdeményezésről, amelyben a középvezető anyagilag és erkölcsileg is támogat ifjúsági missziós projekteket, hasonlóan Mészáros István és Gordos Attila esperesekhez, akik a mi kerületünkben teszik ugyanezt.

különleges kegyelmi állapotnak tartom – mindig egyfajta szakmai sikerként élem meg. Siker abból a szempontból, hogy azok, akiknek több mint 20 éve beszélek, az évek alatt nem váltak a hallgatóságból az előadások szakmai tárgyává. Valahogy bele tudunk öregedni ezekbe a történetekbe, és akiknek hajdanán beszélünk, azokról kezdünk el szépen lassan beszélni úgy, hogy már nem nekik, hanem kizárólag róluk tudunk csak bármi értelmeset is mondani. Az engem meghívó lelkész azzal vezette fel az előadást, hogy sok évvel ezelőtt kapott tőlem egy mondatot egy másik előadásból, ami azóta is meghatározza azt, ahogyan ő a református egyházban ifjúsági munkát végez. Ez a mondat így hangzott: „Ti fiatalok nem az egyház jövője, hanem a jelene vagytok.” Induljunk el ettől a mondatától, és a dilemmák felvillantása után nézzük meg, hogyan lehetnek nemcsak a fiatalok, hanem a velük foglalkozó közösségépítő ifjúsági munka is napjaink egyházának a jelene és élhető valósága.

Az idézet mondat 2013-ban hangzott el a Református Egyház legnagyobb ifjúsági rendezvényén, a Csillagponton, s ha csak az azóta eltelt tíz évet nézem, akkor azt kell mondjam: rengeteg pozitív változás állt be az egyház „ifjúságpolitikájában”. Végre elkezdtek kutatni és publikálni azokat a nagyon fontos információkat, amelyeket a nem egyházi közegben már nagyon régóta mondanak a szakemberek. Mit szeretnek a fiatalok? Miért azt a tartalmat fogyasztják? Mi alapján választanak közösséget? Mit miért hallgatnak? Miért mennek el vagy nem mennek el egy nekik szervezett programra? Ezek a kutatások alapjaiban döntötték meg rengeteg prekonceptiónkat vagy akár az évek óta jónak hitt, már korábban is emlegetett, „bevált” receptjeinket. Kicsit kimozdítottak minket ezek a kutatások a komfortzónákon túlra, ott pedig nem feltétlenül szeretünk tartózkodni. Általában jellemző ránk az a fajta biztonsági játék, amelyet Rick Warren említ gyülekezetépítési könyvében: „Charlie Brown a nyíllövést gyakorolta a kertjében. Ahelyett azonban, hogy célba vett volna valamit, belelőtte a nyílvesszőt a kerítésbe, azután odasétált és rajzolt köré egy céltáblát. Arra járt Lucy, és megkérdezte: – Ezt meg miért csinálod, Charlie Brown? Ő szemrebbenés nélkül felelte: – Így sohasem lövök mellé!”⁵

Misszió és ifjúsági misszió tekintetében ez egy bevált stratégia: Kiknek hirdetem meg a programot? Azoknak, akik eljöttek. Ennyi. Ebből aztán nagyon veszélyes és számomra félelmetes folyamatok indulnak el az egyházunkon belül.⁶ Elég csak a Református Közéleti és Kulturális Alapítvány munkájára gondolni, akik önmeghatározásuk

5 WARREN, Rick: *Céltudatos gyülekezet*, Debrecen, Új Remény Alapítvány, 2006, 155.

6 Annak beláttatására, hogy mennyire nem újkeletű jelenség ez, álljon itt Török István professzor rövid összefoglalása a problémáról, aztán döntse el ki-ki maga, hogy mennyit változtunk azóta. „A reformáció döbbenet ismerte fel a nagy kisajátítási kísérletet: az egyház a maga sákramentális-hierarchikus üdvintézményébe zárhatónak képzelte a lelki javakat, sőt magát a Szentlelket is, ahelyett, hogy a Szentlelket szolgálta volna. Ez a szent dolgok teljes kiforgatása. Az egész reformátori program egyetlen mondatba foglalható: Az egyház maradjon egész berendezkedésével a Szentlélek Isten engedelmes eszköze. A világnak csak olyan egyházra van szüksége, mely ezzel a szolgálattal a világ fejlődésének evangéliumi értelmezésére képes, hogy a forradalmi lendületű fejlődés hiábavalóságba ne torkoljon. Ha az intézményes egyház ezt a hivatást nem tudja vagy nem meri teljesíteni, ítéletét el nem kerülheti.” TÖRÖK István: *Dogmatika*, Amsterdam, Free University Press, 1985, 385.

szerint hídépítő funkcióval bírnak, összekötik a szentet és a profánt, de a sok kulturális és alapvetően jó kezdeményezésekből mégiscsak kinőheti magát egy teológiailag nehezen védhető álláspont, amit így fogalmaztak meg egy velük készült interjúban: „Ezért amikor fölteszik a kérdést, mi a missziós feladat ma, a válasz, hogy minden, amit az egyház végez. Mert hogyha ezt a rengetegféle szolgálatot elvégzi, összeáll, amit Jézus a missziói parancsban rábízott”.⁷ Vagyis e logika szerint nem arról van szó, hogy Isten akar valamit, és az Egyháznak ebbe az akaratba kellene belesimulnia, hanem minden, amit csinálunk, misszió. Egyfajta öngizolásként lebeg ez a fejünk felett már elég régóta, de azt azért szögezzük le, a misszió parancs semmi másra nem hív, mint arra, hogy Jézus hatalma és jelenléte által keretezve egy olyan új közösséget építsünk, amelyben a tanítványok szavai és tettei másokat is tanítvánnyá tesznek.

Ezt pedig csak azzal az eszköztárral lehet elérni, amelyet maga Jézus Krisztus adott a kezünkbe és a „szánkba”. „Az evangélium közösséget teremt. Mivel arra a személyre mutat, Aki az ellenségeiért halt meg, ezért olyan emberi kapcsolatokat teremt, amelyek nem önzésen, hanem szolgálaton alapulnak. . . Tehát az evangélium egy olyan emberi közösséget teremt, amely radikálisan különbözik minden más közösségtől a világon. . . A keresztyén közösség több, mint egy támogató csoport: ez egy alternatív társadalom, amelyen keresztül Isten azzá formál bennünket, akik és amik az ő elgondolása szerint vagyunk.”⁸

A korábban említett kutatások közül az, amelyik ezt az alternatív társadalmat vizsgálta és lényegi témákra kérdezett rá az ifjúsági korosztály egy jelentős csoportjában, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának Ifjúsági Bizottsága által 2020-ban elkezdett kutatás,⁹ amelynek legfontosabb következtetései és eredményei már mindenki számára elérhetőek, köszönhetően az Ifjúságépítők¹⁰ lelkes csapatának. Az elméleti bevezetés és szokásos református panaszkodás után ha a gyakorlati lehetőségeinket nézzük, és arra építünk, amit Jézus Krisztus feladatként ránk bízott, és amit a célközönség önmagáról állít, akkor három témát kell felvillantánunk: a közösségépítés, az istentisztelet és az igehirdetés kérdését.

Közösségépítés

Azt remélem, hogy nem kell különösebben mélyen bemutatnunk egy tinédzsernek az életét, éppen elég, ha mindenki felidézi a saját maga küzdelmeit, vívódásait és örömeit ebből az időszakból. Azt, amikor a fókusz a családról, akiket nem tudtunk megválasztani, átkerült a kortárs csoportra, akiket mi választottunk, akikkel nem kellett csatákat vívni a renddel, a wc-használattal, a kutyasétáltatással és az iskolában szerzett

7 ULICZA Tamás: Nem mindegy, kinek a hangja tölti be a puszta, *reformatus.hu*, 2022. 07. 22. URL: <https://reformatus.hu/egy hazunk/hirek/nem-mindegy-kinek-a-hangja-tolti-be-a-puszta/> Utolsó letöltés: 2024. 09. 20.

8 KELLER, Timothy: *Gyülekezet a központban*, ford. GYŐRI Péter Benjámin, Budapest, Harmat Kiadó – Luther Kiadó – Kálvin Kiadó, 2019, 406.

9 DURÁCZY Bálint – ABLONCZY Áron: 1300 fiatal véleménye. Avagy a 2020-as ökumenikus ifjúságkutatás eredményei, *Confessio*, 41. évfolyam, 2021/1, 26–36.

10 Érdemes szétnézni a honlapjukon, jelenleg a legigényesebb és legprofibb szakmai csapat Magyarországon. URL: <https://ifusagepito.com/> Utolsó letöltés: 2024. 09. 20.

érdemjegyekkel kapcsolatban. Akik megadták nekünk azt a belső rendet (pszichikus negentrópia), amire nagyobb szükségünk volt, mint az ételre vagy a tisztaságra, vagy szinte bármire ezen kívül.¹¹ Ha nem szívesen emlékszünk vissza, akkor egy-két neves pszichológus könyvét elolvasva is ugyanarra a következtetésre juthatunk: a kortárs csoport rendelkezik a legnagyobb vonzó erővel, még akkor is, ha annak a csoportnak a szerveződése vagy összerendezése nem pusztán csak szabad választás, hanem egy „felülről” jövő rendezési elv hozza létre (ifi, konfirmációs csoport etc.). „A baráti csoportok olyan jellemzőkkel bírnak, amelyek különösen alkalmasak a kellemes interakciók kialakulásához. Az egyes társas rendszerekben előforduló élmények minősége a pozitív visszajelzésektől, a célok egyértelműségétől és harmóniájától, a szabadság érzésétől és az ezeket támogató nyitottságtól függ. Ezek minél inkább jelen vannak, a serdülők annál jobban élvezik a csoportot, és annál inkább szeretnek részt venni benne.”¹² Számomra elgondolkodtató és inspiráló, hogy Jézus maga is a barátainak nevezi a tanítványokat,¹³ éppen ezért hiszem azt, hogy lehet egy ifjúsági csoport is (függetlenül attól, hogy milyen szervezeti formában valósul meg) inspiráló és vonzó hely a fiataloknak, hiszen ott azok vannak együtt, akiket Krisztus nemcsak Isten, hanem egymás barátaivá is tett.

„Jézus így szervezte meg a kereszténységet. Ő úgy gondolta, hogy kereszténységünk középpontjában az áll, hogy rendszeresen összegyűlünk, találkozunk egymással, tanulunk egymástól, bátorítjuk és kijavítjuk egymást, és szeretjük egymást.”¹⁴ Minden ifjúsági alkalomnak ez kellene, hogy a hangulata legyen, ez a fajta egymásra utaltság, amire különösen is szükség van a keresztyénségtől akár teljesen függetlenül is. A közösségbe teremtett ember egyik legnehezebben megélhető valósága az a fajta magány, amikor sokan vannak körülöttem, de senki sincs velem. Ez az állapot különösen is veszélyes lehet a kamaszainkra nézve, ezért is fontos minden, amit nekik szervezünk, ahol megjelenhet a „veled” és az „együtt” gyakorlati megélése a közösségen belül.

Ugyanakkor azt sem szabad szem elől téveszteni, hogy az emberek közti közösség az egyházban mindig túlmutat önmagán a kapcsolaton, és egy egészen másfajta közösséget is formál és előkészít, szinte be akar minket vonni egy magasabb rendű kapcsolatba. Ahol a tékozló fiú hazatér, ahol a szolgából barát lesz, ahol az ellenség testvérré nemesedik. Nemcsak egymással kell találkozni, hanem Istennel is, így minden külön nekik szervezett alkalom egy közös irányba mutat a közösség életén belül, egy nagy találkozásra készít

11 A pszichikus negentrópia azt a fajta rendet jelenti, amikor az egyénnek, ez esetben a kamasznak nincsen konfliktus a tudatában egyszerre jelenlévő információk között. Ebből fakad a belső motíválttság, az öröm, a boldogság. Ezért dobja le otthon a táskát és rohan azokhoz, akik „olyanok”, mint ő. A téma bővebb kifejtése Csíkszentmihályi Mihály kutatásaiban megtalálható.

12 CSÍKSZENTMIHÁLYI, Mihály – LARSON, Reed: *Kamaszoknak lenni. A felnőtté válás útján*, ford. VÁRADI Péter, Budapest, Libri Kiadó, 2012, 216.

13 A János 15,15-ben is szereplő φίλος, vagyis barát a tapasztalaton alapuló szeretetkapcsolatot fejezi ki, amiben benne van a nagyra tartás, az értékelés, a mély és őszinte szeretet.

14 „Jesus organized Christianity this way. He means to center our Christianity around regularly gathering together, seeing one another, learning from one another, encouraging and correcting one another, and loving one another.” HANSEN, Collin – LEEMAN, Jonathan: *Rediscover Church: Why the Body of Christ Is Essential*, Wheaton, Crossway, 2021, 49.

fel, ami – összhangban a kutatás eredményeivel¹⁵ – a gyülekezet vasárnapi istentisztelete. A saját példánkkal illusztrálva a folyamatot, amikor a Tirekifi elkezdett fiataloknak különböző közösségépítő alkalmakat szervezni, akkor az egyik legfontosabb szempont az volt, hogy az, aki egy főzőklubra jön el, vagy az, aki egy játszóházra, vagy aki egy boxedzésre, az havonta egyszer istentiszteleti közösségben is együtt lehessen a másikkal és Istennel, hiszen ez a keresztyén közösségek életadó szívdobbanása.¹⁶ Lehet és kell sok-sok energiával közösséget építeni, kirándulni, grillezni, sportolni, a lehetőségek, azt gondolom, ma már ebben végtelenek. De van, amit csak az istentisztelet tud megadni a fiataloknak, éppen ezért erről külön is szót kell ejtsünk, mielőtt rátérünk az igehirdetés kérdéskörére.

Istentisztelet

Harminc évvel ezelőtt az istentisztelet egy adott felekezeten belül érthető volt, nemcsak úgy, mint egy alkalom, amelyen részt veszünk, hanem úgy is, mint egy fogalom, amelyen mindenki ugyanazt érti. Nem kellett magyarázni senkinek semmit ezzel kapcsolatban, sem a célja, sem a módszertana nem volt kérdés. Manapság azonban akár egy felekezeten belül is találkozhatunk az istentisztelet különböző formáival, és különösen is igaz ez az ifjúsági közösségekre. Ezért is nehéz a fiatalok integrálása a tradicionális közösségek vasárnapi istentiszteletébe, hiszen annak sem formái, sem tartalmi elemei nem nagyon vesznek figyelembe életkori sajátosságokat. Megint saját példán szemléltetve, ahol a palástos lelkész a szószék magasából a 17. század prédikációs stílusában recseg-ropog a hívekre, az igehirdetésben használt illusztráció Szenci Molnár Albert-korabeli, az énekek pedig a lyukas harmóniumon kísérve kinkeservesen szólalnak csak meg, ott nyilván az, aki nem harminc éve hűséges tagja a gyülekezetnek, biztosan idegenkedve fogja fogadni azt a valóságot, ami hirtelen istentisztelet címén rászakad.

A gyülekezetünkbe eljött egy anyuka, aki szeretett volna istentiszteletre járni, de több helyen rászóltak, hogy a gyerekei zavarják a szent cselekményt, mert unalmukban izegnek-mozognak. Az elmúlt két évben számos istentiszteleten voltak már nálunk, és engem egyszer sem zavartak, habár zavarba már ejtettek, mert mindig csillogó szemmel és kiemelt figyelemmel hallgatták az igehirdetést. Azt az igehirdetést, amely nyilván igyekszik tekintettel lenni arra, hogy ők is ott vannak, meg még jó pár korukbéli gyerek vagy akár tinédzser. De nemcsak az igehirdetés ilyen, hanem a zene, a liturgia, vagyis a „keretek”, amelyek valójában azt a célt szolgálják, hogy Isten és ember, valamint az ember és ember találkozhasson. Ebben a műfajban egyházunkban számos esetben cseréljük fel a célt és az eszközt, és sajnos mindig a cél húzza a rövidebbet. Szent meggyőződésem, hogy a Jóistent egy másodpercig nem érdekli, hogy az igehirdető

15 DURÁ CZKY – ABLONCZY: i. m.

16 John Stott kiváló gyülekezetépítési munkájában, az *Élő gyülekezet*ben használja a szívverés képét az istentisztelet fontosságának a leírására. A vasárnapi istentisztelet a Krisztus-test szívének az az összehúzódása, amikor a legtávolabbi kis testzúgól is összegyűjti a fáradt tagokat, és az inspiráló és erővel feltöltő istentisztelet az, amely aztán szétküldi a világba a közösség tagjait, hogy aztán majd újból összegyűjtse.

miben mondja el a tanítást, éppen annyira tetszik neki a palástos, mint a kockásinges, hiszen a lényeg azon van, amit elmondunk, és nem azon, hogy miben mondjuk el. Ehhez képest ha annyi húszezresem lenne, mint ahányszor én már meghallgattam ilyen vagy olyan egyházi fórumon, hogy palást, meg fekete-fehér, akkor már réges-régen milliomos lennék. Érdekes módon húsz éves pályám alatt egyszer sem hallottam lelkészgyűlésen, hogy előhozakodtunk volna tanfegyelmi kérdésekkel, vagy azzal, hogy jubileumi kommentárt ne prédikáljunk már a szószékről, mintha az a mi okosságunk lenne, egyfelől ciki, másfelől meg talán nem az kellene legyen a teológiánk csúcsa.

Most nem térek ki az istentisztelet témakörének nagy és végeláthatatlan csatáira, amelyeket a teológiájukban konzervatív és liberális atya- és „anyafiak” egymással vívtak, abban sem kívánok állást foglalni, hogy most akkor evangélizáló vagy tanító, orgona vagy gitáros, templomos vagy kocsmás. A Duráczy–Ablonczy-féle feldolgozása a kutatásnak sem helyez különösebb fókuszot ezekre a kérdésekre, helyette azt a témát veszi elő, amit a válaszadók is kiemelt témaként jelöltek meg, ami nem a zene, nem a helyszín – csakhogy a népszerű sztereotípiákat említsem –, hanem az igehirdetésnek a kérdésköre. Ha pedig esetleg kételyeink lennének az istentisztelet milyenségével kapcsolatban, akkor e rövid téma zárásaként figyeljünk Tim Kellerre: „Összefoglalva, ha a vasárnapi istentisztelet célja elsősorban az evangélizáció, akkor untatni fogja a szenteket. Ha elsősorban tanítani szeretne, akkor összezavarja a hitetleneket. De ha a célja a kegyelem által üdvözítő Isten dicsőítése, akkor egyszerre fogja oktatni a bennfenteseket, és kihívás elé állítani kívülállókat.”¹⁷

Igehirdetés

„A másik meglepetése a felmérésnek, hogy gyakrabban találkoznak a fiatalok inspiráló igehirdetésekkel vasárnaponta, mint bármilyen ifjúsági alkalmon (táboros vagy fesztivális környezetben). Míg a kitöltők háromnegyede (74%) a gyülekezeti istentiszteleten megéli az ilyen hatású prédikációkat, addig ugyanezt csak 34,24%-uk éli meg ifjúsági istentiszteleteken.”¹⁸ A vasárnapi istentiszteleten elhangzó igehirdetés ezek szerint nemcsak az igehirdetőnek és nemcsak a felnőtt gyülekezetnek fontos, hanem magának az ifjúsági korosztálynak is. Éppen ezért érdemes végiggondolni nemcsak az igehirdetés és az igehirdető, hanem az igehirdetés és a hallgatóság viszonyának a kérdését.

„[A] mai keresztény egyház legsürgetőbb szükséglete az igaz igehirdetés; és mivel ez a legnagyobb és legsürgetőbb szükséglete az egyháznak, nyilvánvalóan a világnak is erre van a legnagyobb szüksége.”¹⁹ Az igehirdetés fontosságára sokan és sokféleképp

17 „In summary, if the Sunday service aims primarily at evangelism, it will bore the saints. If it aims primarily at education, it will confuse unbelievers. But if it aims at praising the God who saves by grace, it will both instruct insiders and challenge outsiders.” KELLER, Timothy: *Reformed Worship in the Global City*, in CARSON, D. A. (ed.): *Worship by the Book*, Grand Rapids, Zondervan, 2002, 193–249, 201.

18 DURÁCZY – ABLONCZY: i. m.

19 „...the most urgent need in the Christian Church today is true preaching; and as it is the greatest and the most urgent need in the Church, it is obviously the greatest need of the world also.”

pen hívták fel a figyelmet, nem szándékozom ezeket erősíteni vagy gyengíteni, sokkal inkább arra szeretném a fókuszot irányítani, hogy a D. Martyn Lloyd-Jones által említett „világ” fogalomba beletartoznak azok is, akiknek lehet, hogy nehezebben tudunk üzenetet megfogalmazni. Mindenkinek megvan az a preferált közege, akiknek vagy akikhez „könnyebben” beszél, vagyis élethelyzetileg vagy kulturálisan spontánul tud kötődni az adott csoporthoz vagy korosztályhoz. Amikor kisgyerekes apuka vagyok, akkor a kisgyerekesek sokkal kevesebb erőfeszítéssel tudnak kapcsolódni ahhoz, amit mondok, hiszen hamarabb jut eszembe egy hasonlat vagy egy illusztráció a gyerekeink életéből, mint egy Byung-Chul Han-idézet.

Amikor a Tírekifiben, ahol lelkészként szolgálok, végignézem egy-egy alkalom fotóit, mindig a legmeghatóbb és leginspirálóbb számomra az embereknek az arca, a mimikája, a reakciók, amelyek az igehirdetés közben egyszer csak előmerészkednek a sok-sok hétköznapi álarc mögül. Szeretem nézni a kacagást, mert az igaz igehirdetésben lehet vicc, meghatódva nézem a könnyeket a szemekben, mert az igaz igehirdetés lehet megható és drámai, szeretem nézni a homlokráncolást, hiszen az igaz igehirdetés elgondolkoztat, tetteket hív elő, önmagunkkal szembesít. Ami számomra ámulatba és gondolkodóba ejtő – bizonyára a Szentlélek munkája ez is –, hogy ezeken a fotókon nem azt látjuk, hogy egy-egy korosztály nevet a korosztályos poénokon, vagy hatódik meg a drámaibb dolgokon, hanem hogy ezek az emberek egy közösségként és gyülekezetként képesek reagálni a hirdetett ige valóságára. A három igehirdető, akik a közösségünkben szolgálnak – beleértve engem is –, három egymástól nagyon eltérő karakter, más készülési dinamika és metodika, más források jellemzik, mégsem lehet a hallgatóság fotóiból megmondani, hogy aznap éppen ki prédikált. Ez pedig egy nagyon fontos dologra irányítja rá a figyelmünket, amire általában nem szoktunk figyelni. Minket mindig az érdekel, ami különbség, ami elválaszt, amiben többek, jobbak, esetleg mások vagyunk, miközben az igazán fontos kérdés az: mi az, ami összeköt minket, és mi az, ami közös?

„Ha egyetértünk abban, hogy az igazi keresztyén igehirdetés hídépítés, amint ezt bőséges bibliai és történeti példák igazolják, vizsgáljuk meg, milyen követelményeket támaszt ez velünk szemben. Nem azt, hogy hagyjuk el a teológiai szakkifejezéseket a modern beszélt nyelv javára, bár bizonyos helyzetekben ez is szükséges lehet, hanem azt, hogy valóban lépünk be más emberek gondolat- és érzésvilágába! A keresztyén kommunikáció modellje a megtestesülés (az egyik világ felcserélése a másikkal), és nem csupán a fordítás (az egyik nyelv felcserélése a másikkal).²⁰

Ez az, ami közös kell legyen, mert ez az, ami képes generációkat, köztük a fiatalokat is megszólítani. A mi ifjúsági missziós modellünkben is ezt érzem igazán erősnek, hogy mindhárom igehirdetőben ott a vágy arra, hogy ne csak tolmácsot játsszon, hanem hogy mind értelmi, mind érzelmi szinten képes legyen a mások világába való belépésre. Éppen ezért akkor, amikor azt tervezzük, hogy fiataloknak fogunk beszélni, tartsuk szem előtt annak a lehetőségét, hogy ahhoz, hogy világokat tudjunk felcserélni egymással, ismerni kell nemcsak a sajátunkat, hanem a hallgatóságét is. Valójában ezt látom döntő jelentőségűnek, ha van,

LLOYD-JONES, David Martyn: *Preaching and Preachers*, Grand Rapids, Zondervan, 2011, 17.

20 STOTT, John: *Hiszek az igehirdetésben*, ford. SZÉLL Bulcsú, Budapest, Harmat Kiadó, 1992, 139.

akkor ez az a bevált recept, amin tényleg nem kell és nem szabad változtatni, hiszen ez volt Krisztus módszertana is, aki belépett a világunkba, és vállalta mindazt, ami ember és emberi.

Befejezés helyett

Az, hogy „Hajrá!”, azért elég sután nézne ki ennek a pár gyakorlati szempontot felvilágosító írásnak a végére. Pedig mégis valami hasonlót gondoltam leírni, kölcsönvéve az evangélistáktól egy nagyon szép és mégis egyszerű bibliai képet. Az Újszövetségben két missziói parancs van, illetve kettő biztosan van, az egyik a sokat idézett Máté-féle, a másik pedig a ritkábban „missziói parancsként” definiált Lukács-féle történetvariáns. Az egyik arról beszél, hogy tegyetek, míg a másik arról, hogy legyetek. Bennem ez a kettő rendszeresen összeér, és nem kioltja, hanem sokkal inkább erősíti egymást. Tanítvánnyá az tud tenni, akinek volt alázata tanítvánnyá lenni. Közösséget az tud építeni, aki maga is tagja a közösségnek. Istentiszteleten az tud lelkesíteni, aki maga is lelkesedik. Igét az tud hirdetni, aki maga is olvassa és alkalmazza azt. Menjetek, legyetek, tegyetek!

ABSTRACT

Community-building and youth mission today

The aim of this volume is to provide students with practical knowledge and insights on a specific topic, so that they can not only feel inspired to do further research, but also create tangible, practical action plans for themselves and their communities. I will also try to give practical perspectives on the „doing” of youth mission and community-building among young people. The Great Commission calls us to nothing less than to build a new community, framed by the power and presence of Jesus, in which the words and actions of disciples make disciples of others. In this paper, after detailing the mission dilemmas and exploring the background information, I will go into more detail on the topics of community building, worship and preaching.

Keywords: community-building, youth mission, preaching, youth service

Közösségépítés és ifjúsági misszió ma

Mivel ennek a kötetnek az a célja, hogy egy-egy résztermében hallgatóinknak olyan ismeretanyagot és gyakorlati tudást adjon, amit olvasva a diákok nemcsak kutatási kedvet kapnak, hanem ezen területekhez kapcsolódó konkrét cselekvési terveket is össze tudnak állítani, ezért foglalkozom az ifjúsági közösségek építésével és azon belül is a keresztyén ifjúsági misszióval. A missziós dilemmák és kérdések bemutatása után három olyan területet vizsgálok meg és veszek nagyító alá, amik a keresztyén ifjúsági misszió tekintetében a leginkább relevánsak, így az istentisztelet és az igehirdetés kérdését.

Kulcsszavak: közösségépítés, ifjúsági misszió, istentisztelet, igehirdetés